

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 194. — ŠTEV. 194.

NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 19, 1925. — SREDA, 19. AVGUSTA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII

DELAVCI SO SE OBRNILI NA PREDSEDNIKA COOLIDGE-A

Tekstilni delavci, katerim so delodajalci skrčili plače za deset odstotkov, so se obrnili na predsednika Coolidge-a za pomoč. — Odbor ga je prosil, naj intervenira ter določi, če je skrčenje za deset odstotkov upravičeno. — Svarilo načelnika Ameriške delavske federacije.

PAWTUCKET, R. I., 17. avgusta. — Tekstilni svet v Rhode Islandu je glasoval včeraj, da naprosi predsednika Coolidge-a, da intervenira ter določi, če je desetodstotno skrčenje plač, ki je bilo pred kratkim uveljavljeno v številnih predilnicah Nove Anglije, upravičeno.

Ta akcija je bila sprejeta na sestanku petnajstih zastopnikov nekako 20,000 tekstilnih delavcev. Navzoča je bila tudi delegacija iz Willimantica, Conn., kjer se vrši stavka proti skrčenju plač.

Sprejeta resolucija je dala tajniku organizacije polnomoč, da stopi v stik s predsednikom Coolidge-em v namenu, "da pojasni sedanjo depresijo in njene vzroke in da bi ne bili delavci v predilnicah izpostavljeni krivičnim skrčenjem mezd".

Zaočeli bodo intenzivno organizacijsko kampanjo za United Textile Workers of America, da bo mogel izvrševalni svet izvršiti katerokoli akcijo proti predilnicam, ki bi izvedle skrčenje plač.

WASHINGTON, D. C., 17. avgusta. — American Federation of Labor je potom svojega predsednika Williama Greena obvestila tekstilne delodajalce, ki so skrčili plače svojih delavcev, da bo kongres naprošen, naj zniža tarifne pristojbine na njih proizvode.

To stališče, kot ugotovljeno v nekem pismu na M. Pierce-a, predsednika American Woolen Co., pomenja, da je treba odpraviti protektivni tarif za volnene in bombažne proizvode, če bodo dobivali delavci nižje plače.

Mr. Pierce-u je Green rekel, da bo treba tekstilnim izdelovalcem odvzeti posebne privilegije in dobičke, katere so uživali vsled visokega tarifa.

— Vlada bi morala povsem pravilno skrbeti tarifne pristojbine ter podreti visoki tarifni zid, ki je bil tako spretno zgrajen.

Ce ne bodo uveljavljene v tekstilnih industrijah Nove Anglije stare plače, je izjavil Green, bo obrnil pozornost kongresa na to zadevo.

— Korporacije, — je rekel, — ki uživajo zavarovanje postave in vlade, in prav posebno one, ki so deležne visokega protektivnega tarifa, se morajo spomniti, da dolgujejo nekaj vladi in narodu, ki ustvarja vlado. Gotovo ne more kongres pregledati dejstev, ki so se razvila v tekstilni industriji.

V pismu je tudi odstavek:

— Tekstilni izdelovalci Nove Anglije so zahtevali od kongresa tarifne pristojbine, ki bi absolutno zavarovale proizvode tekstilne industrije pred tekmovanjem evropskih dežel.

— Trdili so, da je tako zavarovanje potrebno v namenu, da bodo lahko plačevali svojim delavcem visoke plače. Za ponovnimi skrčenji plač tekstilnih delavcev preži pošast zlobne lestvice. To lestvico so bili prvokrat vsilili narodu Združenih držav leta 1867. Leta 1867 so bili storjeni napor, da se sprejme tarifno predlogo. Tekstilni izdelovalci je niso hoteli sprejeti, dokler bi se ne ugodilo njih zahtevam. Senator Sherman je prišel na sestanek članov stranke ter rekel:

— Tukaj je tarif kot ga zahtevajo tekstilni izdelovalci. Če ga jim ne boste dali, so dosti močni, da preprečijo sprejem katerekoli tarifne predloge.

— Kongres se je udal. Od takrat naprej pa do sedanjega časa se je dvigalo obdobje, da je tekom razprav glede novega tarifa dobil komitej, ki se je pečal s pristojbinami za importirano tkanino, od tekstilnih izdelovalcev že določene pristojbine ter jih nato brez vsakega primisleka vključil v postavu.

Kitajski štrajkarji odločno vztrajajo.

Delavci zahtevajo višje plače in obljubljeni podporo, do katere so bili začasa štrajka upravičeni. — Poštni uslužbenci so zastavkali.

ŠANGHAI, Kitajsko, 18. avg. Na nekem zborovanju splošnih delavskih federacij je predsednik izjavil, da štrajkarji nikakor niso zadovoljni s predlogi delodajalcev in da se ne vrnejo prej na delo, dokler jim ne povišajo plač ter dobo izplačajo vso podporo, katero so jim obljubili delavski voditelji tokom štrajka.

Včeraj je zastavkalo dvatisoč dve sto poštnih uslužbencev. Zahtevajo, da ne sme biti sprejet po Novem letu noben inozemski delavec na šanghajsko pošto. Izsilili hočejo tudi višje plače ter boljše delovne pogoje. Med štrajkarji se nahajajo pisarniški uradniki, pismonoše in kuliji.

LONDON, Anglija, 18. avg. — Iz Hongkonga poročajo, da so v Sekki pri Kantonu izbruhnili nemiri in da je kitajska milica streljala na skupino Whampoa kadetov. Kadetje so odvrnili z ognjem. Podrobnosti niso znane.

Strašen tajfun ob Kitajski obali.

Dosti oseb je utočilo, povzročena škoda na zemljišču pa znaša nad dvajset milijonov dolarjev. — Tajfun je divjal nad mesti Osaka, Kyato in Kobe.

TOKIO, Japonsko, 18. avgusta. Nad mesti Osaka, Kyato in Kobe je divjal strašen tajfun. Spremljan od silnega naliva. Več oseb je utočilo. Povzročena škoda v omenjenih mestih znaša nad dvajset milijonov dolarjev.

V Osaka je nad tisoč malih barak pod vodo. Škoda v pristaniščih in na železniških progah ni velika, prekinjene so pa vse brzojavne in telefonske zveze.

Japonsko obal posebno v tem času obiskujejo veliki tajfuni. Svoj izvor imajo nekje pri ekvatorju ter drve v velikanskih vrtineh naprej.

Eden najhujših je bil avgusta meseca leta 1923, ko je napravil urahovito škodo v Šanghaju in Hongkongu.

Ameriški mornar ubit v Novi Zelandiji.

WELINGTON, Nova Zlandija, 17. avgusta. — Neki član posadke bojne ladje Združenih držav, "Seattle", je umrl danes na bojiški ladji ameriškega brodogojstva na poslednjih poškodb, katere je dobil v četrtak tekom nekega pretepa. Trdi se, da je bil tekom tega pretepa neki policist prisiljen poslužiti se sile proti mornarju.

Danes se je tudi izvedelo, da se je tekom velikega viharja, ki je divjal v petek zvečer, vsak katerega so morali ostati na kopnem številni častniki in mornarji, čeprav je njih dopust že potekel, odtrgala neka motorna barkasa bojne ladje "Pennsylvania" ter se razbila ob prcinah. Neko barkaso "Oklahoma" je zadela ista usoda.

PREDSEDNIKOV SIN V VOJAŠKI KEMPI

Predsednikov sin, korporal John Coolidge, opravlja vojaško službo v Camp Devens, Mass. Poleg njega je fotografiran čol. H. C. Leonard.

Proti-židovski nemiri na Dunaju.

Pred sestankom 14. kongresa svetovne židovske zveze so se vršili vroči nemiri, pri katerih je bilo ranjenih nad 50 oseb. — Divjanje nacionalistov.

DUNAJ, Avstrija, 17. avgusta. Te dni se ima začeti tukan štirinajsto zborovanje svetovne židovske zveze. Dunajski nacionalisti so izrabili to priliko in vprizorili hraval, pri katerem je bilo ranjenih od petdeset do šestdeset oseb.

Židje so že zgodaj zvečer odšli v svoja stanovanja ter zaprli svoje trgovine. O mraku se je pa zbrala pred mestovi, vodečimi v židovski del mesta ogromna množica nacionalistov. Začeli so kritični in metati kamenje. Ko je policija posegla vmes, ni mogla ničesar opraviti. Razbarjena množica je metala policeiste s konji in če je opazila kakega žida, ga je do smrti pretepla. Dasiiravno je na Dunaju nad šestdeset policistov, niso mogli napraviti reda.

Izvrševalni odbor kongresa bo najbrž odgodil zasedanja, boječ se, da bo prišlo še do večjih krvoprelitij.

Kongres naj bi se vršil 9 dni. Na Dunaj so dospeli delegati iz vseh delov sveta in jih je najmanj štiristo. Na 13. kongresu je bila Amerika zastopana s trinaštinimi delegati, na Dunaj jih je pa poslala dvainštirideset.

Namen kongresa je napraviti ratančne načrte za obnovo edine prave židovske domovine, Palestine.

Zadnja poročila pravijo, da so demonstracije streljali tudi na kupino izletnikov, ki so se vozili po Donavi.

Po mestu koračajo belooblečene deklice ter nosijo bandera z napis, da je Dunaj katoliško mesto ter da nimajo v takem mestu židje nobenega opravka.

Po raznih dvoranah se vrše zborovanja proti židom.

Velik vihar v Detroitu.

Včeraj je obiskal Detroit velik vihar, ki je demoliral eno cerkev ter več poslopij. Vihar je prišel po vročinskem valu, tekom katerega je kazal toplotmer devetdeset stopinj.

Francoska ofenziva v Severni Afriki.

Francozi so začeli napadati Tsoul plemo. — Na fronto je dospel maršal Petain, ki bo vodil vse vojaške operacije. — Mesto Quezzan je izven nevarnosti.

RABAT, Francoski Maroko, 18. avgusta. — Francozi so začeli na vzhodnem sektorju maroške fronte napadati potojanku Teisul plemen. Marošani so se junaško upirali, toda silnega napada niso mogli prenesti.

FEZ, Maroko, 18. avgusta. — Severno od Feza je začel neki francoski oddelek prodirati v ozemlje Tsoul plemena. To nikakor ne znači začetek napovedane nove ofenzive, pač je pa le operacija lokalnega plemena.

Predno bodo začeli Francozi s splošno ofenzivo, morajo urediti vse prometne zveze. Ker so francoske čete v stiku s španskimi, je mesto Quezzan izven nevarnosti.

PARIZ, Francija, 18. avgusta. Danes zjutraj je odpotoval od tukaj proti Maroku maršal Petain, ki bo deločil, kdaj naj se prične pločna francoska ofenziva. Predpriprave so že skoro končane. Jutri se bo vršilo posvetovanje med maršalom Petainom in španskim vojaškim diktatorjem generalom Primo de Rrivera.

Bandita sta mu slekla hlače.

EAST ORANGE, N. J., 17. avg. Dva oborožena bandita, ki sta se pripeljala z avtomobilom, sta oropala včeraj zvečer Standard Oil gazolinjsko postajo na 20. cesti in Central Ave. za dvesto dolarjev. Upravitelja Roy Gilleta sta prisilila leči na tla, nakar sta mu slekla hlače, katere so našli pozneje par blokov vstran.

Ustanovitev nove postojanke.

WASHINGTON, D. C., 17. avg. Mornariški departament je objavil, da so letalec MacMillan ekspedicijske postojanke na Ellesmere otoku drugo postojanko. Otok leži kakih 120 milj severozapadno od Etaba na Grenlandiji.

VODITELJI PREMOGARJEV KONFERIRAJO V PHILA.

V najkrajšem času se bodo začela pogajanja s premogov. baroni. — Konferenca se udeležujejo tudi zastopniki kopačev mehkega premoga. — Načelnik U. M. W. je zavzel isto stališče kot leta 1922. — Prizadevanja premogovnih baronov.

PHILADELPHIA, Pa., 18. avgusta. — John J. Lewis, predsednik United Mine Workers of America se je danes dolgo časa posvetoval z ostalimi unijskimi uradniki. Konferenca so se udeležili tudi podpredsednik Murray, tajnik Thomas Kennedy ter urednik "United Mine Workers Journala" Ellis Searles.

Lewis je rekel, da pogajanj s premogovnimi baroni zaenkrat ni mogoče obnoviti, kljub temu pa pripisuje današnji konferenci veliko važnost, posebno zategadel, ker je dobil iz Wilkesbarre poročilo, da hočejo neodvisni lastniki premogovnikov obnoviti pogajanja s premogarji.

Konferenca so se udeležili tudi zastopniki kopačev mehkega premoga, kateri bi ne zastavkali kljub temu, da bi zastavkalo njihovih 150,000 tovarišev.

Baroni so bili mnenja, da je zavzel sedaj Lewis isto stališče kot ga je zavzel leta 1922, ko so bila tedaj dospela pogajanja na mrtvo točko. Uverjeni so, da je samo zastrantega sklical konferenco, da obnovi pogajanja.

WILESBARRE, Pa., 17. avgusta. — Predsednik lastnikov antracitnih rogov, W. W. Inglis je sicer izjavil, da se ne bo pogajal z Lewisom, iz precej zanesljivega vira se je pa izvedelo, da nameravajo neodvisni lastniki rogov izsiliti od Lewisa nova pogajanja. Nekaka predkonferenca, ki se je ršila danes, je odgodena na jutrišnji dan.

Izgredi v Sing Singu

Včeraj se je izvedelo da se je vnel v potek ponoči med vema skupinama jetnikov v Sing Singu prepir, katerega se je izvajalo s pestmi, krožniki, noži in britvi. Ko so stražniki prekinili boj, so morali dva kaznjena odvesti v bolnico, in osem nadaljnjih so utaknili v osamljene celice ter bodo predstavljeni sodišču varstvena.

Na čast angleškemu princu

BUENOS AIRES, 16. avgusta. Jutri popoldne se bodo vršile velike slavnosti na čast angleškemu princu, ki bo dospel sem na angleški križarki "Corlew". Mestna uprava je naročila trgovcem, naj na čast princev zaprosijo svoje trgovine.

Uničenje podmorskega čolna.

KOPENHAGEN, Danska, 17. avgusta. — Danska admiraliteta je sklenila v teku tedna razstreliti nemški podmorski čoln U-20, ki se je potopil leta 1916 ob bregu Jutlanda. Temu podmorskemu čolnu pripisujejo torpediranje parnika "Lustanija".

Šestletni preplaval Dela- ware reko.

PHILADELPHIA, Pa., 17. avg. Šest let stari John Devine je preplaval danes Delaware reko v bližini Philadelphije v 45 minutah. Reka je na tem mestu, med Lehigh Island in Red Bank Landing eno miljo široka.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$19.00 2000 Din. — \$37.80 5000 Din. — \$94.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir	\$ 8.40	500 lir	\$20.00
300 lir	\$12.30	1000 lir	\$39.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIO PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto — \$7.00
En leto — \$6.00	Za pol leta — \$3.50
En pol leta — \$3.00	Za novostvna za celo leto — \$7.00
En tretji leta — \$1.50	Za pol leta — \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivalnice naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

PRECEJSNJA IZPREMEMBA

Včeraj je bil osmenajsti avgust. Kdo se ne spominja osmenajstega avgusta pred leti v stari domovini.

Parade, veselice, bakljade in zahvalne maše, da nam je nebo dodelilo tako dobrega in milega vladarja kot je bilo njegovo cesarsko kraljevsko veličanstvo Franc Jožef Prvi.

Takozvani narodni voditelji so kar tekmovali med seboj, kdo bo bolj proslavil vladarja, duhovščina ga je povzdigovala do neba, starim veteranom so se utrinjale solze ob spominu na čase, ko so tvegali svoje življenje za dvojno monarhijo.

Narod kot tak je pa v duši drugače čutil ter si je zasanjal drugačno bodočnost, precej nejasno in maddlo sicer, toda kljub temu dovolj sijajno, da se je izplačalo zanjo živeti.

Svetovna vojna je marsikaj izpremenila. Marsikatero cesarsko glavo je prikrasala za glavo, dosti jih je prikrasala za krono.

Osmenajstega avgusta se spominjajo celo tisti, ki so se nekdo zanj navduševali, z usmiljenim avstronom.

Želja po osvoboditvi izpod Avstrije in želja po zedinjenju vseh jugoslovanskih plemen je bila tako močna in izrazita, da se je vdejavila.

Velikih stvari pa ni mogoče brez žrtve doseči.

Žal, da smo bili mi Slovenci najbolj oškodovani.

Malo je tega kriva naravnost zločinska malomarnost jugoslovanskih diplomatov, izjavljajočih Wilsonovih zahtev in dejstvo, da je nastopila Italija kot velesila in si s tem že vnaprej zajamčila vse, po čemur je hrepencila.

Država se počasi kristalizira. Vse ni dobro v nji in vse tudi ni tako slabo kot bi morda kdo domneval.

Jugoslovanski denar se je povzpela do velike vrednosti ter se ustalil. To je najboljšje znamenje državne dobrobiti.

Agitacija za republikansko državno obliko je precej ponehala. Sprva je bil velik hrup in šum, takoj takoj kot v starem kraju, polagoma se je pa začel narod spoprijaznjevati z mislijo, da jugoslovanski kralj ni poglavitna ovira napredka, ako je jugoslovanski narod napredka željan in hoče napredovati.

Zadnji je uklonil tilnik Stjepan Radić, ne da bi vprašal ogromne večine Hrvatov za svet in dovoljenje.

Jugoslavija je mlada ter je v razvojnem stanju kot je neboljje ni otrok. Kaže pa dobre znake trde volje, da hoče in mora živeti ter se razvijati.

Razmerje med kraljom in narodom se bo počasi izenačilo. Še vedno je dosti petolizev, ki bi se najraje povaljali v prahu pred njim in ne malo je takih, ki domnevajo, da bi postala Jugoslavija v hipu obljubljena dežela, kakorhitro bi se kralj po francoski poslovil.

Vse to se bo izenačilo, in napočila bo doba, ko bo smatral jugoslovanski narod kralja za svojega služabnika, kralj bo pa videl v narodu najvišjo oblast.

Dopisi.

Bannock, Ohio.

Oprostite mi, ker tako pozno obnavljam naročnino na priljubljeni list "Glas Naroda". Jaz sem že osmi mesec brez dela in ne vem, kdaj se bo kaj na boljše obrnilo. Še mladi moraja hoditi ob posredovalnice do posredovalnice, skoro brez uspeha, staremu človeku je pa obupati. Rojake opozorjam, naj nihče ne hodi v zborni del države Ohio, dela iskati. Premogovna industrija skoro popolnoma počiva. Nekateri se tolažijo, da bodo kmalu napočili boljši časi, nekateri pa proklinjajo kapitalista, ker so jih spravili v tak pekla.

Pozdravi!

Josip Goshte.

Barberton, Ohio.

Že precej časa je, odkar sem poročal v Glasu Naroda par novic iz tukajnje naselbine. Tudi danes bom nekoliko poročal, čeprav mi je roka težka od hvarstva, ker človeka to veseli in lažje, zapopade stvar, do katere ima zanimanje. Tudi iz naših slovenskih časopisov, ki jih čitamo, dobimo mi de-

lavec precej izobrazbe in pouka. Pa tudi pri naših organizacijah in podpornih društvih si je marsikateri delavec stekel več izobrazbe in se priučil bolje pisati, kajti izobrazba, ki jo je dajala stara po- božna Avstrija potom svojih ljud- skih šol, je bila bore pičla.

Morda si bo kak naročnik ali čitatelj lista Glasa Naroda mislil, da je ta list malo razširjen v naši naselbini. Ali temu ni tako. Če- prav je bolj malo dopisov iz naše naselbine, naročnikov je tu mnogo, čitateljev pa še več. Glas Naroda je list, ki se ne ožira ne na levo, ne na desno. On pove resnico in se zavzema za pravico. Zato lahko vsak treznomislec in nepristranski človek, pa bodisi pobožnjak ali karkoli, izprevidi in pripozna, da je Glas Naroda najboljši in ne- pristranski slovenski list v Ameri- ki. Čeprav se par obse te ali one stranke zaletava v list, to nič ne šteje, list je na mestu. Posebno se mi zdi neumno zaletavanje v list, zaletavanje osebe, ki vedno kričijo proti Glasu Naroda, toda to je le butanje trdih butic ob skalovje.

Glas Naroda in njegovi naročniki tvorijo trdno skalo, ki je ne bodo taka butanja omajala! Cleveland- ski Majk in Tone s čikaškim ku- tarjem vred so največji nespamet- niki, ki se zaletavajo v najugled- nejši list Glas Naroda.

Novic in zabav je v naši nasel- bini zmerom dovolj. Od zadnjega mojega dopisa je bilo tu več za- nimivih stvari. Ku Kluks Klani — Barberton je namreč gnezdo te družbe — prireajo zmerom ka- ke parade, da lahko marširajo po ulicah v belih haljah. Klani imajo tukaj prednost in velik vpliv, ta- ko da jim ni treba več skrivati svo- jih obrazov, kakor so to delali spr- va. V zadnjem času so imeli tukaj tudi nekako žegnanje ter so stre- ljali, da se je vse barberonsko me- sto stresalo. Kot Izancu se mi je zdelo vse prav tako kot svoječasno na Igu, ko so Izanci pokali z mož- nariji na čast župniku in v božjo čast vakemu patronu sv. Martinu. Samo Klani imajo vse drugo vse- lje kakor Izanci. Na žegnanju so imeli navado, da so vino pokušali, saj vino se tudi krsti na Martinovo nedeljo. Zato so si menda Izanci iz- brali Martina za vaškega patrona. Tukajšnji klani so pa ob svojem žegnanju streljali in ponoči velik križ žgali, in sicer blizu katoliške cerkve. V kakšnem mnenju so Klati križ žgali, ali v božjo čast, ali na čast Ircem, ki so ono cerkev zgradi- li, tega ne vem. Toda naj bo že ka- korkoli, mene to dosti ne zanima; tudi klani so ljudje, dasi drugač- ni nazorov kot mi. Naši tukajšnji rojaki, posebno katoličani, se ne strinjajo z njihovimi paradami. To omenjam iz razloga, ker Klani so obenem tudi zelo nasprotni ku- tarskim lenuhom. Vendar moje mnenje je, da dokler bodo ti pa- durali v svojih belih haljah, smo tudi mi sto procentov bolj svobod- ni, kakor bi bili če bi imeli franči- skani vse tiste pravice, kakor si jih žele.

Društvenih veselje ali piknikov je tudi dosti to poletje v naši na- selbini. Ker je dosti društev, zato je tudi dovolj piknikov, kajti no- beno društvo neče zaostajati. Naj- bolj agilni s pikniki pa so tukajš- nji slovenski farani, ker bi radi, da bi bila cerkevja čim prej plača- na. Tudi društvo sv. Martina št. 44, JSKJ je prišlo na vrsto in je priredilo 19. julija svoj piknik. — Radi tega piknika je tudi društ- vena blagajna napredovala.

Tudi teta štoklja se tuintam oglasi v naši naselbini in tako je zadnje dni priletela k dobrozna- nemu rojaku, k družini Frank Župeca, ki je dolgoleten naročnik Glasa Naroda ter mu pustila hčerko. Čestitam.

Tudi v zakonski jarem je stopi- lo v tem času več mladih parov. Med temi je hčerka znane rodbine Mr. in Mrs. Frank Kuralt, Miss Mary Kuralt, objubila zakonsko zvezo Mr. Fedorju Sobertu. Oba novoporočenca sta tukaj rojena. Vsem skupaj želimo v zakonu obil- no sreče.

Slovenci v Barbertonu to početje tudi dovoljno napredujejo. Dokaz- temu je, da si je zgradilo več na- ših rojakov nove domove in si ku- pilo nove avtomobile. Nov avtomo- bil si je kupil tudi naš rojak in večleten naročnik Glasa Naroda,

Mr. Frank Virant, dalje Mr. Geo. Lauter in več drugih rojakov. — Valentin Rozman si predeluje hi- šo ter dela iz stare novo, moderno. V gospodarskem oziru je napre- dek pri posameznih rojakihi lep, toda glavni greh je, da sloge ni v Barbertonu.

Kakor povsod, tako smo imeli tudi v Barbertonu nekoliko vroči- ne in pasjih dni. Baš v teh pasjih dneh pa se me je spomnila Mrs. J. O. v čikaški Needinosti. Menda me je vabila na ameriška Brezja, ki jih je ustanovil čikaški Kozma. — Vsaj tako si jaz stvar tolmačim. No, pa se moti če misli, da bi jaz v taki vročini teh pasjih dni vla- čil svoje dolge krake po "božjih" potih, in da bi veroval v take Brez- je, kakršne samevoljno ustanavlja čikaški Koverta. Ona piše, da se jaz pogosto oglašam v Glasu Na- roda, da pa nimam deset centov, da bi si kupil boljšega šnof - toba- ka. To pomeni, da vsi kihajo, sa- mo tista mama so se šli useknit v čikaško "nabožno" fliko.

V vsaki naselbini se nahaja zlo- ben človek, ki najde svoje veselje v tem, da napada posamezne ose- be ter ogriže nalik stekel pes vse, ki jih doseže njegov jezik. Vendar pa se najdejo med javnimi obreko- valci ljudje, da pustijo vsaj v mi- ru človeka, ki jim ni nikoli storil nič zalega. Človek, od katerega sta dostojnost in sramota zbežala in za katerega ni teh dveh izrazov v slovarju, ponižuje samega sebe, in sicer tako globoko da s polnim imenom napada človeka brez vsa- kega najmanjšega povoda.

Javno svetujem tudi dopisnici I. O., da če se kaj razume na ku- ho klobas, se ji ni treba bahati za- to v čikaški needinosti. Ona bi mo- rala dalje tudi vedeti, da se take klobase tudi javno razkuhajo in da postanejo potem javna godlja.

Naj zadostuje za danes, dopis se mi je že itak raztegnil, naročnike in čitatelje pa prosim, da mi opro- stijo, ker list Glas Naroda nerad priobčuje osebnosti. Gosp. ured- nik, prosim vas, da se ne poslu- žujete preveč škarij pri tem dopi- su. Če me v čikaški Eadiniosti v vo- do mečejo, moram pač plavati, drugače bi utonil.

John Balant.

Haynes, So. Dakota.

Priloženo pošiljam petindvajset dolarjev. Šest dolarjev je naroč- nina za list, trije dolarji so za slo- venske slepce v domovini, ostali znesek pa pošljite v stari kraj na označeni naslov.

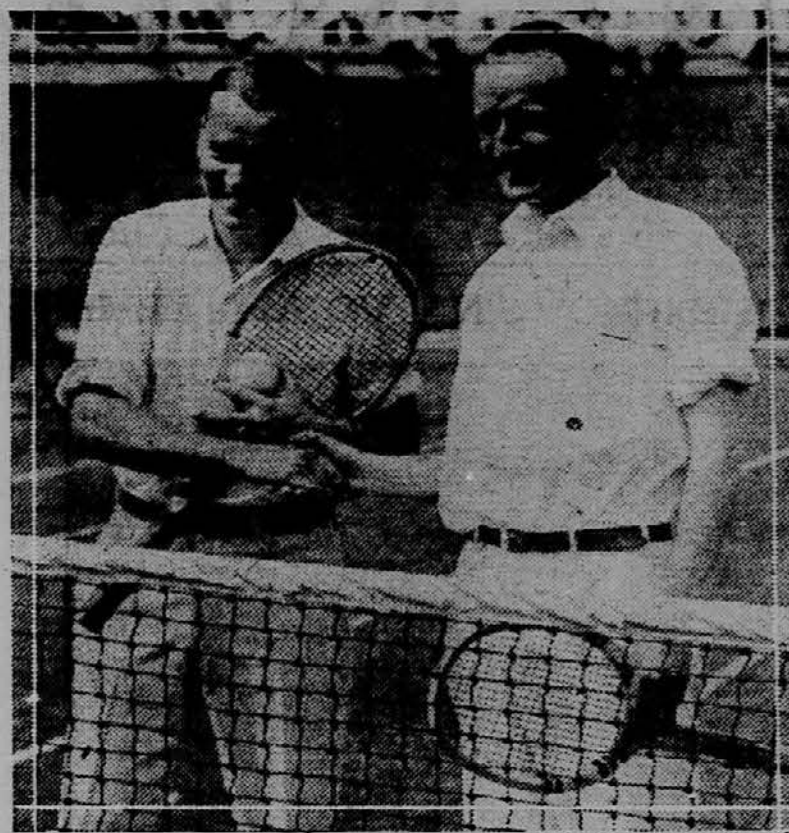
Delavski razmere niso kaj pri- da. Rojakom ne svetujem hoditi sem. Če se bo kaj na boljše obr- nilo, bom že sporočil. Pozdravi!

K. Hlebanja.

Rumunska pravoslavna cerkev proti sežiganju mrličev.

V Bukarešti so te dni otvorili prvi krematorij. Ob tej priliki je rumunski patrijarh izdal na pre- bivalstvo apel, v katerem pravi, da sežiganja mrličev ne odgova- rja tradicijam in naukom rumun- ske pravoslavne cerkve, ki ne mo- že dovoliti uporabe krematorija.

IZBORNA IGRALCA TENNISA

Slika nam predstavlja dva znana ameriška igralca tenisa Vin- centa Richardsa in W. M. Johnsona.

Peter Zgaga

Nekoč smo bili v italijanski re- stavraciji v dolinem delu mesta. Italijan ni imel niti makaronov, ne minestre — sploh nobene stvari. Le to je rekel, da ima dobro sta- ro vino. Ker brez podlage nismo mogli piti, smo poslali Italijana po par jaje. Začeli smo torej piti in jesti, pa nam je šlo vse bolj nazaj kot naprej. Pred odhodom nas vpraša Italijan, kako je bilo. Pa mu odvrne moj prijatelj: — Če bi bila jajca tako stara kot je va- še vino in če bi bilo vino tako staro kot so bila jajca, bi bilo vse imenitno in dobro.

*

Fant in punca sta igrala domi- no. Domenila sta se, da bo zastran izgube in dobčka stvar nasled- nja: — Če on izgubi, mora on up- dati poljub, če ona izgubi, pa ona njemu. Igrala sta pozno v noč in sta bila oba srčno zadovoljna.

*

Pater Koverta je rekel nekemu rojaku:

— Oh, če bi imel vsaj dvajset takih naročnikov kot ste vi.

Rojak se je začudil ter odvrnil:

— Zakaj vendar? Saj nisem li- sta že dve leti plačal.

— No, saj pravim, da bi rad dvajset takih imel, pa jih imam na žalost kakih petsto.

*

Ljubezem onkraj groba! Ali je sploh taka ljubezen mogoča?

Seveda je. Goje jo tisti, ki po- ddujejo veliko premoženje.

*

Sodišče v St. Louisu je odredi- lo, da mora neki butegar tekmo štiridesetih dni zapustiti deželo.

Najbrž bo poslal svojim odje- malcem naznanilo, da je bil po- stavno prišljenj premostiti krog svojega delovanja.

*

Zena je tožila svojega moža, da jo noče ubogati. Sodnik je odlo- čil, da jo mora že vsaj en dan na teden popolnoma ubogati. Tisti dan naj pa žena izbere in določi.

In žena je nekoliko premislila in je seveda čisto slučajno izbrala — soboto.

*

Zadnji "Proletarec" je zadnje črnilo o moji veliki popularnosti. Ne vem, če sem popularen ali ne. O tem odločajo čitatelji. Zdi se mi pa, da sem že vsaj toliko kot je bil "Proletarec" zadnjih dvaj- set let in kot bo nadaljnjih dvaj- set, če mu bo Bog dal zdravje in življenje in če mu bodo poslali rojaki dovolj dolarjev v pod- pero.

*

Ljudje bi po marsikateri stva- ri dosti manj hrepenceli, če bi na- tančno vedeli, po čem pravzaprav hrepene.

*

Ženske, ki so hotele biti z mo- škimi povsom enakopravne, so skleale velik šod, na katerega je pridrlo vse — moški in ženske.

Nastopila je govornica ter zače- la z odločnim glasom zatrjevati, da so ženske velik reve.

— Kdo, Vas vprašam, — se je drla — kdo vstaja ponoči za otro- ke? Kdo jim greje mleko? Kdo pere, pomiva, smazi, čisti, pospra- vlja? Vprašam Vas kdo? Odgovi- te mi — kdo?

V dvorani je vse vtihnilo. Za- konski močnik Tinček Copatca je skočil na prsto in dahnil besedi- co: — Jaz...

*

Neki londonski zdravnik je te dni dokazal, da zakonski moč- je daljše žive kot samec.

Po mojem mnenju in kot so mi črugi povedali, ni to resnica. Za- konskim močem se le zdi, da dalj- še žive kot samec, v resnici pa ne.

*

Danci so sklenili potopiti nem- ški submarin "U-20", ki je tor- pediral parnik "Lusitania". Ma- lo pa pozno so se spomnili. To bi se moralo zgoditi najkasneje leta 1916.

Iz Jugoslavije.

Slovenec smrtno ponesrečil v Zagrebu.

Strojarski delavec Franc Jan- čar, rodom iz Vač v litijskem o- kraju, se je v Zagrebu pri delu smrtno ponesrečil. Bil je zapo- sen pri kosnem trgovcu Millerju na Ilici. Ko je ob treh popoldne delal na motornem stroju, se je poslužil dvakratne brzine stroja, čeprav so ga njegovi tovariši po- novno svarili, naj tega ne dela, ker je zelo nevarno. Nemađoma pa je počilo na motorju neko kolo. Kosi so se razleteli in je en komad priletel Jančarju s tako silo v tre- buh, da se je zgrudil nezavesten na tla. Prepeljali so ga sicer ta- koj v bolnico usmiljenih sester, kjer pa je kljub takojšnji zdrav- niški pomoči kmalu izdihnil.

Težka avijatična nesreča.

V Novem Sadu se je zopet pri- petila težka avijatična nesreča. — Avijatik-poročnik Vladimir Seba- lin se je v instruktorsko svrhu dvignil v precejšnjo višino. V višini približno osemsto metrov je motor začel goreti. Avijatik se je spustil v strmih spiralah, a ko se je približal zemlji na 70 metrov ga je zadel močan plamen. Ves- epečen je končno skočil iz aero- plana, da si reši življenje. Aero- plan se je razbil, avijatika pa je nezvestnega pripeljal v bolnico.

Velika defraudacija na zagrebški pošti.

Anka Štefančeva, uradnica ga- pošte v Zagrebu, je poneverila 50.000 dinarjev uradnega denar- ja ter je pobegnila najbrže v Beo- grad k svojim sorodnikom. Beo- gradska policija je defraudantko zasačila v hotelu "Palace" v ve- seli družbi ter jo aretirala. Joka- joč je uradnica priznala defrau- dacijo. Pod varno eskorto so jo poslali v Zagreb.

Radi konkubinata s sinah obso- jen na smrt.

Pred okrožnim sodiščem v Mo- starju se je vršila te dni glavna razprava proti Iliji Čovilu in nje- govim sinah Anki, s katero je ži- vel v konkubinatu. Ko je Anka v tem nedovoljenem zakonu rodi- la dete, je Ilija otroka zadavil in zakopal. Žandarmerija pa je pri- šla kmalu zločinu na sled, nakar sta bila oba aretirana. Ilija je bil obsojen v smrt na vošalih, nje- gova sinaha pa je bila oproščena.

Na črešnji se je zadušil.

Sedemnajstletni poljski delavec Gjuro Blagojević iz Pale pri Sara- jevu, ki je v gozdu nabiral lesne odpadke, je po opravljenem delu legel v senco črešnje, da se neko- liko dpočije. Lepo zrele črešnje pa so ga zvabile, da se je popel na dre- vo in si jih nekoliko nabral. Vrv, ki jo je rabil za nabrana drva, si je navzval okoli vratu. Ko se je spuščal z drevesa, se je vrv za ne- ko vejo zapela in mladenič je ob-

Iz Prestranka

poročajo, da so uslužbeni bivše kobilarne šest let zaman čakali na pokojnino. Sedaj so končno dobili obvestilo, da je pokojnina dovoljena.

Iz Komna

poročajo, da kaže letina tam okoli srednje. Bilo je dosedaj preveč dežja. Krompirja bo malo, groz- dja pa najbrž tudi manj kakor lani.

V vseh slučajih—

najsibo za pošiljanje denarja v dinarjih, dolarjih ali lirah;

najsibo za izplačanje denarja, katerega ho- čete iz domovine sem dobiti;

najsibo za vloge na 'Special Interest Account' kjer je Vaš denar varno naložen in prinaša 4% obresti;

najsibo za potovanje v stari kraj in povra- tek v Ameriko, je najbolje za Vas, ako se obrnete na poznani in zanesljivi zavod, ka- teri Vas bo vsikdar točno in zanesljivo po- služil:

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA
POSLOVNIKA V AMERIKI

Zverinski umor na Dunaju.

Te dni zvečer se je pripetil na dunajskem Pratersternu bestialen umor, radi katerega je nastalo med Dunajčani nepopisno ogorčenje. V bližini Tegetthoffovega spomenika je opazovala pogreb bivšega dunajskega podžupana Reumannova večja skupina ljudi. Naenkrat je tekel mimo gručo mlad človek. Sledila mu je četa poučih ne druha. Videti je bilo, kako je bežeči mladenič zavlil skozi Novosko ulico v Weintraubengasse in se zaletel v hotel "Dresden". Tolpa mu je sledila in kmalu nato se je po Dunaju raznesla vest, da je bil zaklan neki Haekenkreuzler, katerega so pregnali nasprotniki iz Pratra.

Policija je kmalu gotovila, da je umorjenec enindvajsetletni zaselnik Jožef Mohapl, sin dunajskega trgovca s premožnim Mohaplom, stanujočega v Darwinovi ulici št. 7. Poizvedbe so dognale, da se je Mohapl nahajal med radovedci, ki so z ulice gledali Reumannovo poslednjo pot. Z njimi je bil neki znanec, po imenu Hoffmann. Ko je šel sprevod mimo njih, je postala množica radovednežev nestrpna in je silila iz vrste. To je dalo povod, da so patile žaljive besede in da je dobil Hoffmann zausnico. Mož je videl resnost položaja in se je spustil v beg, ker se je bal, da se ne vržejo nanj nasprotniki nacionalistov, katerih je bilo precej tam blizu.

Mohapl in Hoffmann sta namreč bila člana nemških turnirjev in sta nosila njihov znak. Tako je prišlo do bega in umora v hotelu "Dresden".

Hoffmann se je spretno umaknil v neko stransko ulico, kjer ga je druha zgrešila, za Mohaplom pa so drli ljudje naprej v hotel. Pred nekimi zaprtimi vrati se je mladenič ustavil in tam so ga zaleteli zasledovalci, ki so se vrgli nanj in ga začeli obdelovati s pestmi. Nekdo pa je medtem potegnil tudi nož ter zadel Mohapl tri rane, od katerih je bil tretji sunek v srce smrtonosen. Mohapl se je krvavec zgrudil na tla. Poklicani zdravnik je ranjence obvezal in ga velel prepeljati v bolnišnico. Tam je mladenič izdihnil.

Morilec se je iz hotela previdno odstranil in policija je imela mnogo nelahkega dela, da ga je izsledila. Njen posel pa je bil težji, ker se je takoj po dogodku v Pratru divji lov na Hackenkreuzlerje. Ljudje so postajali na ulicah in poslušali govornike, ki so govorili proti nacionalistom. Razvila se je pravcata dirka za temnimi elementi, ki so skušali zkoristiti položaj ter izživali mimoidoče ljudi.

Detektirom se je medtem posrečilo aretirati štiri osumljence, pri katerih pa ni bilo najti bežala, ki je pretrgalo nit življenja Mohaplu. Vsi štirje so se zagovarjali in trdili, da so nedolžni. To se je po dneve v glavnem potrdilo. Morilec se je skrivaj v neki pivnici.

Polijski organi so ga prijeli in ugotovili, da je 19 let star in se piše Franc Seidl. Njegova preteklost je pisana in burna. Bil je ponovno kaznovan in ulica ga je poznala kot opasnega napadaleca

IRVING BERLIN IN AMERIŠKA LEPTICA

Slika nam predstavlja znanega ameriškega skladatelja Irvinga Berlina, ko podarja zlat pokal Miss Le Barlett, eni izmed lepotic, ki nastopajo vsako leto pri paradi v Atlantic City.

NASVETI ZA DOLGA POTOVANJA

Kdor hoče na daljše potovanje, naj se v lastnem interesu ravna po naslednjih navodilih:

Idealna prtljaga bi bila krtačica v žepu. Ne pozabi, da nisi arheolog! Za potovanje, ki traja dve leti, zadostujeta dva srednja kovčega. Velike prtljage se veseli samo železniška uprava, nosilci in moli. Kinin in ricinovo olje igra na potovanju večjo vlogo nego lakosti čevlji. Ne vlačí nikoli s seboj umazanega perila! Neobhodno potrebno je učiti se angleščine, še bolj pa je potrebno izučavati Angležje. Ne vmešavaj se v tuje zadeve in bodi povsem indiferenten napram vsemu, kar govore sopotniki. Ne pozabi, da nisi doberdelni zavod. Najboljši recept za napitnino po vsem svetu je: 10 odstotkov od računa v hotelu ali na parniku razdeliš na tri dele; eno tretjino dobi sobarica, drugo natakarji, tretjo pa vratar, postrežek itd. Na potovanju koristi največ angleščina. Če si plačal 50 odstotkov dražje nego plačujejo domačini, si kupil že na račun. Na parniku potuj po možnosti vedno v prvem razredu. Če imaš premalo denarja, se vozi rajši s tovornim parnikom, kjer ti bo potovanje gotovo večji užitek nego v tretjem razredu luksuznega parnika. V tretjem razredu O-E - vlakov lahko potujejo samo turisti.

Ne govori o politiki, če nisi slučajno dopisnik kakšnega lista. Na potovanju ne pozabi italijanskega pregovora, ki pravi: človek se ne sme približati oslu od zadaj, volu od spredaj, tujim in neznanim ženskam pa sploh od nobene strani. Predno odpotuješ, si daj pregledati in plombirati zobe. Ne pečaj se na potovanju preveč s fotografiranjem. Ogledati si vse temeljito je več vredno, nego videti površno mnogo zanimivosti. Čim večji je hotel, tem bolj osamljenega se čuti človek v njem. V najboljših hotelih je osebo brezobzirno. Tujega naroda ni treba prevsko ceniti. Lahko ga opišče, kritizirati ga pa ni treba.

Trdovraten samomorilec.

Petdesetletni nevrastenik Dalton v Lyonu je sklenil končati svoje življenje. Zato se je odpeljal s kolesom najprej v gozd, kjer si je prerezal vrat. Drugo jutro pa se je v svetem gozdu prebudil in se čudil, da je še pri življenju. Zopet se je odpeljal s kolesom, topot k železniški progi ter je legel na tračnice. Toda strojevodja je srečno ustavil vlak par metrov pred samomorilecem, ki je bil vsled tega tako jezen, da je skočil pod prihodnji ekspresni vlak, ki ga je dobesedno zmečkal.

Šest otrok umorila.

Iz Argentine poročajo, da je nekda Sara Personi, mati pet otrok, izvršila vrsto strašnih zločinov. Njeni otroci so umrli drug za drugim baje vsled ječike. Ko ni imela več svojih otrok, je sprejela v hišo pet otrok. Pa je en otrok kmalu umrl. Oblast je bila pozorna in dognalo se je, da je Sara Personi svoje otroke in tudi siroto mučila ter jim dala premalo hrane, tako da so morali poginiti. Potem se trdi celo, da je jemala svojim otrokom kri in jo sama pila.

ŠKANDALNI PROCES V BUDIMPEŠTI

V ponedeljek 13. julija se je pričela v Budimpešti glavna razprava proti finančnemu nadzorniku Štefanu Kosztiki, ki je lani 30. septembra ustrelil svojega prijatelja, huzarskega polkovnika Sigismunda Valeriana. Kosztika je izvršil umor potem, ko je prisluškoval telefonskemu pogovoru med prijateljem in svojo ženo. Umor je vzbudil v Budimpešti veliko senzacijo, ker so bili vsi trije zelo dobro znani v tamošnji družbi.

Sodna preiskava je dognala, da Kosztika ni živel v mimem zakoncu s svojo ženo. Ponovno se je hotel ločiti, toda z ozirom na otroka se je vedno komu poravnal. V zadnjem času pred usodopolnim dnevom je sumil obtoženec o zvestobi svoje žene in je bil vedno bolj prepričan, da ga vara z njegovim prijateljem. V tej domnevi ga je poprdila zlasti nedolžna otrokova opazka, iz katere je sklepal, da si je dovolil prijatelj napram njegovi ženi, česar seveda ne bi smel. Svojega prijatelja je prosil, naj ne zahaja več k njegovi ženi, kar mu je Valerijan obljubil s svojo častno oficirsko besedo. Ko je pozneje telefonično poklical svojo ženo, je slučajno slišal njen pogovor s prijateljem. Nato je počakal prijatelja pred njegovimi vrati in ga je ustrelil. Kosztiko so takoj zaprli.

Obtožbenica žena ni prišla k obravnavi, ker noče v smislu zakona pričati o svojem možu. Kosztika se zagovarja, da je izvršil zločin nezavedno in da je daljal v skrajni razžaljenosti svoje moške časti. Obtožnica mu očita premissljen umor.

Zaslišanih je bilo nad 20 prič. Zelo obtežljivo za obtoženca je pričevanje, da hlepi po denarju. Vdova umorjenega Valerijana je izpovedala, da je bilo njeno zakonsko življenje srečno. Mož se ni nikdar izrazil o kakoli ločitvi. Zanimala je predsednikovo vprašanje, ako je bil njen mož lahko miseln pri dajanju častnih besed. Druge priče pa so izpovedale, da je bil Valerijan velik kavalar. Priče so označile tudi obtoženca kot korektnega moža, toda hitre jeze. Edina priča umora, neki huzarski polkovnik, je baje slišal, da je Valerijan ošabno odgovoril, ko ga je prijel obtoženec za besedo.

Drugi dan razprave je bil zaslišan najboljši obtoženec prijatelj, polkovnik Tomka, kateremu je obtoženec večkrat pravil o svoji strasti do gospe Kosztike. Govoril je ponovno tudi o samomoru. Domača služkinja je izpovedala, da se je v zadnje čase ljubezensko razmerje med obema ohladilo. Usodnega večera ni pokusil jedi in je bil zelo vznemirljen. Vzel je povrniki in samokres ter je odšel. Služkinja je nadalje izpovedala, da je obtoženec žena sprejela v svojem stanovanju umorjenega Valeriana. Kljub protestu državnega pravdnika je morala služkinja svoje izjave potrditi s prisego.

Tudi vzgojiteljica Anadija Kreutz je izpovedala, da je hodil k ženi neki gospod, ki ga je pozneje spoznala kot Valeriana. Druga

Kako Domžale napredujejo.

Leta 1856 so štejele: Zgornje Domžale 51 hišnih števk s 365 prebivalci, Spodnje Domžale 26 hišnih števk s 152 prebivalci, Stob 49 hišnih števk s 242 prebivalci in Studa 30 hišnih števk s 146 prebivalci.

Skupno je bilo takrat v vsi teh vaseh 156 hišnih števk s 905 prebivalci.

Ob zadnjem ljudskem štetju l. 1920. so štejele: Zgornje Domžale 149 hišnih števk s 947 prebivalci, Spodnje Domžale 65 hišnih števk s 366 prebivalci, Stob 63 hišnih števk s 322 prebivalci, Studa 47 hišnih števk s 280 prebivalci.

Leta 1920. je bilo torej v teh vaseh 324 hišnih števk s 1915 prebivalci, ki so takrat bivali v kraju in 421 odsotniki.

Danes pa štejejo Zgornje Domžale že 161, Spodnje Domžale 73, Stob 66 in Studa 50 hišnih števk, 26 več kot leta 1920.

Trg Domžale šteje danes torej 350 hišnih števk.

Do leta 1908. Domžale niso bile samostojna župnija, ampak podružnica menškega.

Z lastnim trudom in obudovanju vredno poštvenostjo pa so dosegli prebivalci, da je bila 25. septembra 1908. ustanovljena župnija Domžale, ki šteje 2565 duš.

Do leta 1864. v Domžalah ni bilo ljudske šole.

Danes pa je v Domžalah 6 razredna ljudska šola s 9 učiteljskimi močmi in 3 razredna obšolna nadaljevalna šola.

Pošte v Domžalah ni bilo do leta 1880.

Danes pa posluje v Domžalah pošta, ki je bila uprav letos povišana v IV. red državnih pošt, posluje telegraf in telefon.

V Domžalah je postaja kamniške železnice, ki je prvič pridrdrala v Domžale 21. nov. 1890.

Ta železnica je postala kar največjega pomena za Domžale. Po njej so postale Domžale prometno središče vse domžalske okolice. Črna grabna, moravške doline, celega brdnega sodnega okraja.

Do leta 1889. v Domžalah ni bilo gasilskega društva.

Sedaj poslujejo kar dve: domžalsko, ustanovljeno leta 1889 in stobovsko, ustanovljeno l. 1906. Najstarejše domžalsko društvo je domžalska godba, ustanovljena leta 1885.

Takrat še ni bilo v kraju nobenega drugega društva.

Danes pa deluje v kraju — in to izredno živo — cela vrsta društev: Katoliško izobraževalno in podporno društvo, ustanovlje

Iz športnega sveta.

Eden najboljših igralcev golfa je G. Lamprecht, dijak na Tulane University, Ne Orleans, La.

vzgojiteljica 55-letna Toerek, je izpovedala, da je bil Kosztika brutalen in je pretepel komaj triletnega sina. Obtoženec je nato pripomnil, da priča ne govori resnice.

Državni pravdnik je razširil obtožnico na premišljen umor, zagovornik pa je na splošno začudenje izjavil, da ne želi odgovoriti procesa.

Požar v Slov. Bistrici.

Te dni je izbruhnil v parni žagi Kirbša. Irgovec v Celju, požar, ki je zavzel velike dimenzije. Domače gasilno društvo pod poveljstvom Karla Podhraskega je prišlo na kraj nesreče s dvema brizgalkama. Veliko škodo imajo poleg lastnika tudi razni obrtniki, ki so žagali les na imenovanem tleh. Na kraj nesreče je prišlo 146 tih vojštev in marljivo pomagalo domačim gasilec.

NAZNANILLO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem in v globoki žalosti javljm vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je nemila smrt dne 4. avgusta 1925, ob deseti uri zvečer, nenadoma pretrgala nit življenja preljubljene mi soprogi **ROZALIJE RENKO, roj. ŠPILAR** v najlepši njeni starosti, 27 let.

Pokojujica je bila rojena dne 24. septembra 1897 na Turmu, štv. 2. fara Prem na Notranjskem. V Ameriko je prišla dne 22. oktobra 1920. Bolehala je dalje časa na neki notranji bolezni, vsled katere je bila končno prisiljena podvreči se operaciji, katere pa revica vsled oslabelosti ni mogla uspešno prestati. Umrla je v tukajšnji St. Francis bolnišnici in pokopali smo jo dne 8. avgusta na St. Mary's pokopališču v Sharpshurgu.

Pokojujica zapuša poleg mene tudi še njeno v starem kraju živelo mater Antoniojo Špilar, brate Rudolfa, Josipa, Antona in Rafaela Špilar, ter dve sestri Stefanijo Špilar in Antonijo omoženo Novak, ki živi tukaj v Pittsburghu.

V imenu svojem in v imenu vseh njenih sorodnikov se na tem mestu najpristneje zahvaljujem prijateljem in znancem, ki so prišli pokojnice obiskat se v času njene bolezni in za njih obilen poset, ko je ležala na mrtvaškem odru. Posebno se zahvaljujem svoji svakinji, oziroma sestri pokojnice Antoniji omož. Novak, ter družinam Franka Goloba in Josipa Matičiča za njih vsestransko pomoč in za krasne vence. Nadalje se tudi prisrečno zahvaljujem družinam Kristine Baša, Johna Balkovec, Franka Pecmana, Antona Sproharja, Vinko Besala, Bernarda Franka, Antona Valenčiča, Antona Dekleve, Paula Kluna, Franka Goriška, Antona Zbanička in Antona Selesu za izražene mi simpatije in krasne vence. Prisrečna hvala tudi Rudolfu Mesnarju, Ignaciju Podvasniku, Franku Golobu, Franku Gorišku, Johnu Balkovec in Paulu Klunu za na razpolago stavljene mi avtomobile in njih vsestransko pomoč pri ureditvi spreveda. Končno izrekam tudi prisrečno zahvalo gospodu župniku Josipu Skuru za krasne mrtvaške obrede in iskrena hvala vsem tistim, ki so se udeležili pogreba ter me tolažili v trenutku moje največje žalosti in nesreče.

Ti pa, plemenito moje srec, ki si s tako udanostjo in veseljem stalo ob moji strani ter skrbelo zame, počivaj v sladkem miru v hladni ameriški zemlji!

Anton Benko,

zastopnik soprogi.
Pittsburgh, Pa., 15. avg. 1925.

Na svidenje nad zvezdami!
Žalujoci ostali:
Anton Zore, soprogi.
Anton Zore, sin.
Ana, Mary, hčere.
St. Marys, Pa.

Dober in splošen liniment
Pain-Expeller
Ce vas mučita revmatizem ali nevralgija, vdrgnite se s tem domaćim liniment na bolela mesta in sledila bo hitra odpoved.
35 in 70 centov v lekarnah. Pazite na tovrstno znamko Sirod.
F. A. D. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

ZASTAVE

SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE IN HRVAŠKE
REGALICE, PREKORAMNICE, TROBOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITO.

Sigurno 25% ceneje kot drugod.
VICTOR NAVINEK
331 GREECE ST., CONEWAUGH, PA.

Hooverjeva sinaha.

Sin ameriškega trgovskega tajnika Herberta Hooverja se je takoj poročil z Miss Margaret Watson, ki nam jo predstavlja slika. Seznanila sta se na Stanfordu.

